

Malmö stad
Kommunstyrelsen

Datum

2024-10-28

Adress

August Palms Plats 1

Diarienummer

STK-2024-1072

Yttrande**Till**

Arbetsmarknadsdepartementet

Remiss Arbetsmarknadsdepartementet - Styrkraft för lyckad integration (SOU 2024:41)

A2024/00878

Sammanfattning

Malmö stad ser positivt på utredningens förslag gällande målsättningarna, en nationell strategi och en bättre och tydligare styrning av integrationspolitiken. Malmö stad vill dock tillägga att indikatorerna för att följa upp målen behöver kompletteras med indikatorer som synliggör samhälleliga insatsers kvalitet och ändamålsenlighet. Det är också viktigt att den ökade uppföljningen inte leder till en ökad rapportbörda för kommunerna. Dessutom är det värdefullt om uppföljningarna kan vara till nytta för arbetet på lokal nivå. Styrmodellen i sig behöver följas upp och vid behov justeras om den inte är ändamålsenlig.

När det gäller förändringarna i etableringsersättningen och etableringstillägget ställer Malmö stad sig bakom utredningens förslag gällande höjning och konsumentprisindexreglering. Malmö stad förordar dock att indexeringsprincipen bör gälla även för bostadsersättningen. De föreslagna förändringarna gällande möjligheten att förvärvsarbeta parallellt med deltagande i etableringsprogrammet välkomnas, så även individualisering av etableringstillägget.

Malmö stad delar utredningens slutsats att inte avskaffa etableringstillägget och bostadsersättningen.

Det är viktigt att förändringar i etableringsersättningssystemet koordineras med pågående utredningar om socialförsäkringar och ekonomiskt bistånd. En helhetssyn på ersättnings- och bidragssystemen är avgörande för att nå integrationspolitikens mål.

Yttrande

Malmö stad ser generellt positivt på utredningens förslag gällande målsättningarna, en nationell strategi och en bättre och tydligare myndighetsstyrning och uppföljning av integrationspolitiken. Likaså är förändringarna som utredningen föreslår gällande höjning och konsumentprisindexering av etableringsersättningen och

etableringstillägget högst relevanta i förhållande till målsättningarna. Malmö stad vill dock lämna synpunkter på några av utredningens förslag, vilka redovisas nedan.

2.2.3 Utredningens avgränsningar

Slutbetänkandets förslag kring ersättningar har utgått ifrån att nyanlända har rätt till vissa bosättningsbaserade socialförsäkringsförmåner såsom föräldrapenning, barnbidrag, underhållsstöd och bostadsbidrag. Förslagen utgår också från att nyanlända som får ersättningar kopplat till deltagande i etableringsprogrammet har rätt till kompletterande ekonomiskt bistånd.

Rätten till socialförsäkringar och ekonomiskt bistånd utreds för närvarande av andra utredningar som regeringen har tillsatt. Malmö stad anser att föreliggande utredning borde haft möjlighet att ta hänsyn till dessa andra pågående utredningar, vars förslag kan vara avgörande för konstruktionen av ersättningar för nyanlända inom etableringen. Det är stor vikt att beslut gällande förändringar kring nivåer och förutsättningar i olika ersättnings- och bidragssystem harmonierar och skapar goda förutsättningar för både vuxna och barn, så att de föreslagna målen i integrationspolitiken i realiteten kan uppnås. Detsamma gäller för de utredningar inom området integrationsfrågor har presenterats under de senaste åren, bland annat delbetänkandena ”Etablering för fler – jämställda möjligheter till integration” och ”Mål och mening med integration”, ambitionsnivån gällande förbättrade möjligheter för den enskilde bör sättas i relation till hur ersättnings- och bidragssystemen utformas.

4.2.2 Ett integrationsperspektiv integreras i vissa myndigheters ordinarie verksamheter

Malmö stad ställer sig bakom förslagen till den tydligare myndighetsstyrning som bland annat innebär att ett integrationsperspektiv integreras i vissa myndigheters ordinarie verksamheter och att uppföljningen av arbetet förtydligas. Det är dock viktigt att styrmodellen i sig följs upp och vid behov justeras.

Förslaget att Arbetsförmedlingen får i uppdrag att verka för att förbättra arbetsmarknadssituationen för alla utrikes födda kvinnor och män och erbjuda dem insatser som främjar en varaktig etablering på arbetsmarknaden är positivt. Arbetsförmedlingen kommer därmed bland annat samverka med kommuner avseende exempelvis vuxenutbildningen.

5. Uppföljning av integrationen

Malmö stad är positiv till utredningens förslag att integrationen ska följas upp genom fastställande av indikatorer för delmålen samt genom enkätundersökningar. Det är dock stort fokus på den enskilde individen när det gäller förslag till indikatorer och uppföljningen. Indikatorer som ska användas för att följa upp målen behöver även synliggöra kvalitet och ändamålsenlighet i samhällets insatser. Utredningens ambition att mäta den självupplevda integrationen hos utrikes födda är bra och kan ge ny

kunskap om hur integrationspolitiken fungerar för enskilda. Malmö stad vill lyfta att det är av vikt att den ökade uppföljningen inte kommer leda till ökad rapportbörda för kommunerna och att det är värdefullt om uppföljningarna kan vara till nytta för arbetet på lokal nivå.

8.2.2 Etableringsersättningen och etableringstillägget ska följa utvecklingen av konsumentprisindex (KPI)

Malmö stad ställer sig bakom förslaget om att ersättningarna ska indexeras, och följa utvecklingen av konsumentprisindex (KPI) framöver. Malmö stad instämmer däremot inte i utredningens förslag att bostadsersättningen för ensamstående utan barn inte ska indexeras. Indexeringsprincipen bör gälla även för bostadsersättningen då stigande hyror annars riskerar att urholka ersättningen över tid.

8.2.5 Utökade möjligheter att arbeta parallellt med att delta i etableringsinsatser

Malmö stad tillstyrker utredningens förslag att förvärvsarbete vid sidan av deltagande i etableringsprogrammet inte ska påverka etableringsersättningen. Det är av värde att människor får incitament och möjlighet att vara aktiva, och förslaget har stor potential att kunna gagna individens etablering på arbetsmarknaden. Det är dock viktigt att säkerställa att individen har möjlighet att hantera studier, etableringsinsatser och arbete, så att det inte blir kontraproduktivt.

8.3.1 Förslag på hur ersättningarna kan avskaffas

Malmö stad delar utredningens slutsats att inte stödja ett avskaffande av etableringstillägget och bostadsersättningen. Utredningen belyser grundligt de negativa konsekvenserna för enskilda och deras barn, bland annat i form av ökad ekonomisk utsatthet och försämrade incitament att arbeta under tiden i etableringsprogrammet samt för kommuner genom ökade kostnader för ekonomiskt bistånd.

Om beslut ändå fattas att avskaffa ersättningarna ställer sig Malmö stad bakom utredningens resonemang och förslag om att etableringsersättningens nivå bör höjas och indexeras.

Ordförande

Katrin Stjernfeldt Jammeh

Sekreterare

Martin Ljungberg